

THE GÖTEBORG AWARD
FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Pressmeddelande

Göteborg 2009-06-17

Göteborgspriset för hållbar utveckling fyller tio år 2009 Här är våra jubileumspristagare!

Halva mänskligheten bor i världens snabbt växande städer och tätorter. Här förbrukas 75 procent av energin. Och härifrån kommer 80 procent av de klimatpåverkande utsläppen.

Därför är kampen för att skapa mer hållbara städer och regioner – miljömässigt och socialt - en av ödesfrågorna vid FN:s stora klimatmöte i Köpenhamn i december.

Och just därför delas Göteborgspriset 2009, 1 miljon SEK, lika mellan tre personer som hittat nya lösningar på dessa gigantiska utmaningar:

- *Anna Kajumulo Tibaijuka, Nairobi, Kenya*
- *Enrique Peñalosa, Bogotá, Colombia*
- *Sören Hermansen, Samsö, Danmark.*

- Göteborgspriset – ”Nobelpriset i miljö” - fyller ju tio år 2009. Att då få ge vårt jubileumspris till dessa lysande visionärer, strateger och systemförändrare är helt underbart, säger biologen och författaren Stefan Edman, prisjuryns ordförande sedan starten 2000.

Göteborgspriset delas i år ut för tionde gången och prissumman är på sammanlagt en miljon kronor. Priset instiftades 1999 av Göteborgs stad tillsammans med ett flertal intresserade företag. Syftet är att ”stimulera till fortsatt positiv utveckling och uppmärksamma strategiskt arbete för hållbar utveckling, nationellt och internationellt”.

Priset delas ut av Göteborgs stad och företagen, Andra AP-fonden, Carl Bennet AB, Elanders AB, Eldan Recycling, Folksam, Götaverken Miljö, Handelsbanken, Nordea, Peab, Schenker AB och SKF.

Pristagarna kommer att mottaga priset vid en prisceremoni den 26 november i Göteborg.

Juryns motivering:

2009 fyller Göteborgspriset för hållbar utveckling tio år. Vårt jubileumspris, 1 miljon SEK, delas lika mellan Anna Kajumulo Tibaijuka, Nairobi, Kenya, Enrique Peñalosa, Bogotá, Colombia och Sören Hermansen, Samsö, Danmark.

Med hemvist på varsin kontinent är de, både lokalt och globalt, kunniga, engagerade och otåliga ”doers” och ambassadörer för en av mänsklighetens ödesfrågor - kam-

pen för hållbar utveckling i stad och region. Alla tre har varit pådrivande för att åstadkomma avgörande systemförändringar.

Världens storstadsregioner hyser redan idag halva jordens befolkning, förbrukar 75 procent av energin och svarar för 80 procent av de klimatpåverkande utsläppen. Problemen är synnerligen komplexa och pockar på brådskande men långsiktigt stabila lösningar.

Dr Anna Kajumulo Tibaijuka är undergeneralsekreterare i FN och sedan år 2000 chef för Habitat, världsorganisationens boende- och bosättningsprogram med uppgift att verka för socialt och miljömässigt hållbara städer. Habitats aktiva roll har under hennes tid vuxit kraftigt i betydelse. Utifrån Millenniedeklarationens delmål att senast 2020 lyfta 100 miljoner sluminvånare ur fattigdom leder Dr Tibaijuka – stridbar, offensiv och med tydligt Afrika- och u-landsperspektiv - ett framgångsrikt globalt arbete med bl a vattenförsörjning och kvinnors möjligheter att förbättra sin närmiljö.

Som en av initiativtagarna till Cities in Climate Change är Anna Tibaijuka även pådrivande i storstädernas praktiska klimatarbete.

Enrique Peñalosa, borgmästare i Bogotá 1998-2001, lyckades förvandla Colombias huvudstad - en av världens mest kaotiska urbana miljöer med slum och dålig luft - till ett föredöme i hållbar, demokratisk stadsplanering. Peñalosa reformerade kollektivtrafiken, främst genom transmilenio, ett modernt, effektivt stambussnät. Han lät också bygga världens hittills längsta cykelleder och vidareutveckla den populära ciclovía, som innebär att biltrafiken på långa vägsträckor stängs av varje söndag mellan klockan 7 och 14, allt i syfte att främja gång- och cykeltrafik.

Peñalosa är en karismatisk och pådrivande person, som numera ägnar sig åt att resa runt i världen och föreläsa om sina visioner och strategier för den goda staden

Sören Hermansen är primus motor och centralperson i det så kallade Samsöprojektet, där Samsö, med drygt 4000 invånare, vann tävlingen mellan danska öar om att på tio år bli först med självförsörjning på förnybar energi. Under Hermansens entusiasmerande ledarskap - med tydligt underifrånperspektiv och medborgarengagemang - har arbetet hittills resulterat i elva landbaserade och tio havsbaserade vindkraftverk samt ett antal halm- respektive fliseldade fjärrvärmeverk. Aktiv planering pågår för att ersätta fossila bil- och traktorbränslen med biogas, rapsolja och elbilsteknik.

Sören Hermansen utsågs 2008 av Time Magazine till en av ”the Heroes of the Environment”, och sprider nu sina erfarenheter världen över.

För vidare information, se även följande länkar:

Tibaijuka: www.unhabitat.org, klicka Anna Tibaijuka Biography, tel +19 1 76 22 76 49

Peñalosa: www.pps.org/info/placemakingtools/placemakers/epenalosa, tel + 57 1 813 91 40

Sören Hermansen: sök på Google, tel + 45 216 44 391

Juryns medlemmar: Sjumannajuryen leds av Stefan Edman, biolog och författare och består i övrigt av Russel Johnson, fd miljöchef IKEA, Lars Hallén, Life Academy, Lotta Göthe, Ecoplan, Johan Trouvé, Västsvenska Industri- och Handelskammaren, Yvonne Wallin, Pejling Marketing samt Elin Eriksson, IVL

TIDIGARE PRISTAGARE

2008; **Theo Colborn, USA, Margot Wallström, Europa, Jan Ahlbom och Ulf Duus, Sverige.**

Alla fyra pristagarna har gjort internationellt viktiga och uppmärksammade insatser för att rensa i kemikalieträsket.

2007; **Al Gore, USA.**

För sitt engagemang med att öka medvetenheten om den globala uppvärmningen och därigenom skapa förutsättningar att hejda klimatkrisen.

2006; **Takeshi Uschiyamada, Takehisa Yaegashi och Yuichi Fujii, Japan.**

För sitt enastående, målmedvetna och avgörande bidrag till utvecklingen av Toyota Prius, världens första kommersiella hybridbil.

2005; **Abahuzamugambi coffee cooperative, Rwanda.**

För arbetet med att producera kaffe på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt och därigenom skapa förutsättningar för en positiv utveckling i ett av de fattigaste distrikten i Rwanda.

2004; **Joan Bavaria, USA och Tessa Tennant, Storbritannien.**

För sitt arbete inom ”hållbara investeringar”, där de genom opinionsbildning och etiska fonder har inspirerat företag till ekonomiskt, socialt och miljömässigt ansvarstagande.

2003; **Hans Eek, Sverige och Wolfgang Feist, Tyskland.**

För tekniken att bygga varma bostäder utan inbyggt värmesystem, s k ”passivhus”. Människor och sol räcker för ett behagligt inomhusklimat, vilket leder till minskade koldioxidutsläpp.

2002; **Gro Harlem Brundtland, Norge.**

För sitt visionära och innovativa miljöarbete och lanseringen av konceptet ”hållbar utveckling”.

2001; **FSC(Forest Stewardship Council) och KRAV.**

För sitt arbete med miljöcertifiering och miljömärkning inom skogs- resp livsmedelsområdet.

2000; **Geoffrey Ballard, Kanada**

För sitt engagemang och sina insatser för att säkerställa den fortsatta utvecklingen av bränslecellen.

För ytterligare information, kontakta:

Stefan Edman, juryns ordförande, tel 0708-163108

Lennart Wassenius, projektledare, tel 0707-628016

Se även www.goteborgaward.com